

L'exemplaritat i Borrell

«Borrell resisteix perquè el poder és massa important per renunciar-hi, i menys per una reflexió ètica. Qui vol ser exemplar podent ser ministre?»

Les societats democràtiques tendeixen als comportaments madurs. I les societats més madures també són més justes. Dels principis que exigeixen les societats modernes i justes en parla amb coneixement de causa Javier Gomá, un dels filòsofs espanyols més rellevants -també articulista ocasional- i relator del concepte d'exemplaritat, al qual ha dedicat bona part de la seva obra. En el llibre *Ejemplaridad pública* (2009) i en alguna de les columnes que ha signat (https://elpais.com/cultura/2012/05/23/actualidad/1337770648_010492.html), Gomá ha raonat amb pulcritud que, en una societat justa, complir la llei és una "condició necessària però no suficient". L'exigència resulta superior per als servidors públics, sosté l'assagista, que han d'acreditar més que la virtut: se'ls reclama, precisament, exemplaritat.

El comportament de Josep Borrell en el cas Abengoa ho és tot menys exemplar. (<https://www.naciodigital.cat/noticia/167706/borrell/multat/amb/30000/euros/cas/abengoa>)

La multa de 30.000 euros de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) (<https://www.naciodigital.cat/noticia/167706/borrell/multat/amb/30000/euros/cas/abengoa>) per l'ús d'informació privilegiada en la venda d'un paquet d'accions un dia abans que l'empresa presentés preconcurs de creditors -i, en conseqüència, els títols s'enfonsessin a la borsa- és un comportament èticament reprovable, encara més sabent que el ministre d'Afers Exteriors era, en aquell moment, conseller de la firma. Les irregularitats de Borrell estan acreditades i, més que a un acte de contricció, hem assistit a la bunquerització del cas, empetitit en les últimes setmanes per les formacions constitucionalistes en el seu debat a les Corts espanyoles. Certes maniobres no poden edulcorar, però, que Abengoa situa Borrell en una situació compromesa, per molt que els socialistes s'entossudeixin a tancar files amb el ministre i en destaquin un valor intel·lectual que no va valer anys enrere per liderar el PSOE.

Borrell no ha entès -o fa veure que no ha entès- l'exemplaritat que requereix la funció pública ni el trànsit d'exigència que ha fet la societat que diu representar. Per això les seves justificacions són inacceptables, perquè obvien la maduresa dels seus conciutadans. Borrell resisteix perquè el poder és massa important per renunciar-hi, i menys per una reflexió ètica. Qui vol ser exemplar podent ser ministre? El titular d'Afers Exteriors, que ha encadenat patinades dialèctiques en paral·lel a la polèmica del cas Abengoa, no es pot escudar en la quantia de la venda, ni en l'afectació que va patir la seva cartera de valors. Tampoc posar en valor un sobrevingut acte de responsabilitat no recorrent la sanció que li va imposar la CNMV, amb la tesi d'evitar més contratemps al govern del qual forma part. Les excuses de Borrell remetent a buròcrates de vella guàrdia que consideren que la llei és d'obligat compliment sempre que no lesioni els propis interessos.

El ministre no és a temps de corregir la taca en la casella d'exemplaritat, però pot atenuar el comportament amb la dimissió. L'executiu de Pedro Sánchez serà una mica més creïble si entén el missatge que implicaria l'adeu de Borrell. Però quina decisió tan complicada per a Sánchez, que ja ha esgotat els comodins de les dimissions i sap que Borrell no el va abandonar ni tan sols quan l'havia abandonat tothom. La fidelitat, en política, cotitza més a l'alça que els valors.